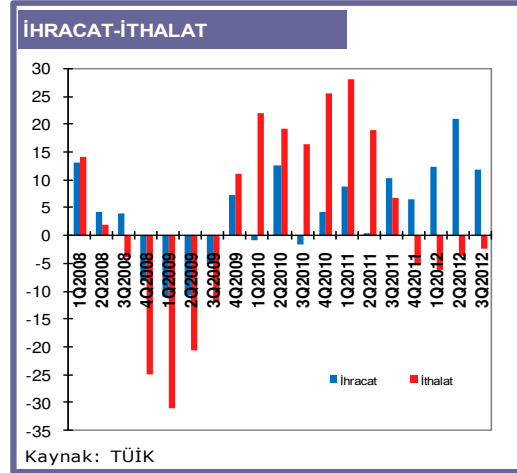
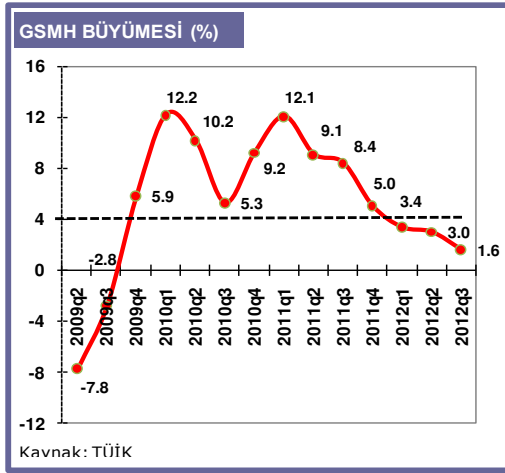

EKONOMİ BÜLTENİ 132

10 Aralık 2012

Hane Halkı Tüketimi ve Özel Sektör Harcamalarındaki Düşüş Büyüme Aşağı Çekti

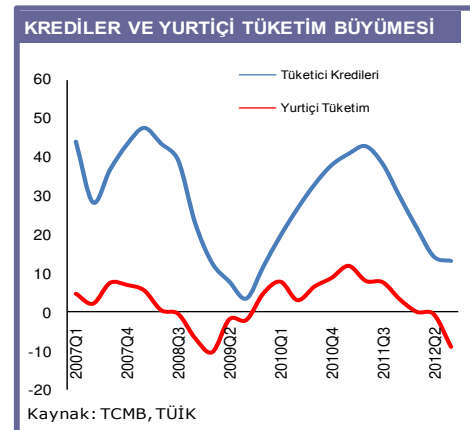
TÜİK tarafından açıklanan GSYH rakamlarına göre, Türkiye ekonomisi yılın üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre sabit fiyatlarla %1.6'lık büyüme kaydetmiştir. Yılın ilk dokuz aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre ise büyüme rakamı %2.6 düzeyinde oluşmuştur. İhracattaki ılımlı seyre rağmen, yurtiçi tüketimdeki %0.2'lik gerileme ve özel sektör harcamalarının %11'lik düşüşü büyüme eğilimini yavaşlatmıştır.

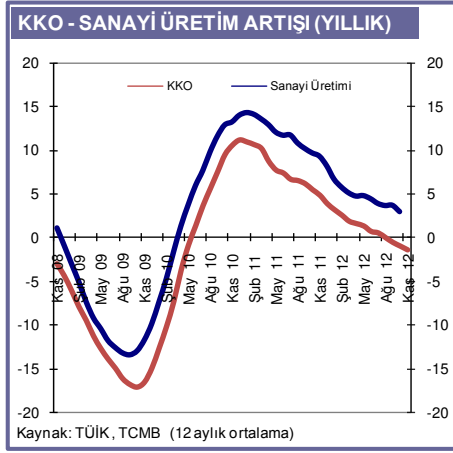
Türkiye ekonomisi, 2012 yılının üçüncü çeyreğinde önceki yılın aynı dönemine göre sabit fiyatlarla %1.6 büyüyerek 209.26 milyar dolar hasıla yaratmıştır. Böylece, son dört çeyrekteki kümülatif hasıla 771.74 milyar dolar olmuştur. Büyüme harcamalar bakımından incelediğimizde; %72 ile en yüksek ağırlığa sahip olan hanehalkı tüketimi bir önceki yılın aynı dönemine göre -%0.2 oranında gerilemiştir. Buna karşın %13.8 ağırlığa sahip olan kamu tüketim harcamalarının ise %4.4 artarak büyüme ayakta tutmuştur. Kredi sıkılaştırma politikaları, TL'deki değer kaybı ve küresel yavaşlama beraberinde gözlenen iç ve dış talep dengelenmesi 2012 yılının üçüncü çeyreğinde de devam etmiştir. Üçüncü çeyrekte, ihracat %11.9 artarken, ithalat %2.4 gerilemiştir. Türkiye'nin toplam ihracatında önemli bir paya sahip olan AB Bölgesi'nde yaşanan negatif büyüme sebebiyle, Türkiye ekonomisinin uzun vadeli büyüme ortalaması olan %4'ün altına gerilemesi olası gözükmemektedir.

Kredi sıkılaştırma politikaları iç tüketimi soğuttu.

Tüketici kredileri ve yurtiçi tüketim verileri arasında hesaplanan korelasyon katsayısı 0.78 ile pozitif yönde güçlü bir ilişkiyi göstermektedir. Bu katsayısının yüksek olması, kredi politikaları ile yurtiçi tüketim ve dolayısıyla büyüme üzerinde kontrol sağlanabildiğini göstermektedir. Nitekim, Haziran 2011'de Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) kredi karşılık oranlarını artırmasının ardından tüketici kredilerindeki artış, 2011 yıl ortasında %40'lardan 2012 yılının üçüncü çeyreğinde %13'lere kadar gerilemiştir. Diğer yandan, çekirdek enflasyondaki düşüş trendi Merkez Bankası'nın elini rahatlatmıştır. Merkez Bankası'nın önümüzdeki dönemde faiz indirimine gidebileceği ve buna paralel olarak iç tüketim ve sanayi üretiminin tekrar hız kazanmaya başlaması beklenebilir.

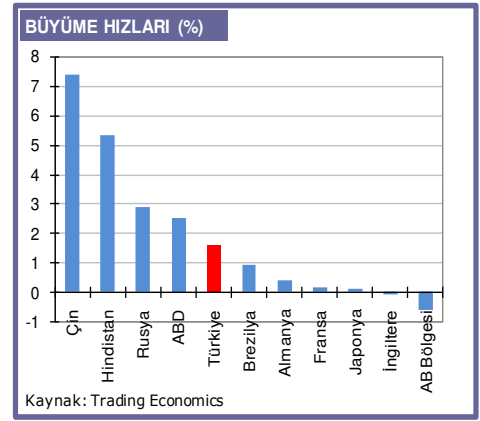
Sanayi üretimi yavaşladı.

2012 yılının üçüncü çeyreğinde, milli hasıladan en yüksek payı alan başlıca sektörler; imalat sanayi (%21.8), ulaştırma (%15), ticaret (%12.8) ve mali sektör (%11.5) olmuştur. Bu sektörlerden bir önceki yılın aynı dönemine göre katma değeri en hızlı artan sektör %2.3 ile ulaştırma olurken, imalat sanayi büyümesi %1.3 ile genel ortalamanın altında kalmıştır. Katma değeri azalan sektör ise %1.2'lik düşüşle ticaret sektörü olmuştur. Sanayi üretim endeksi ve kapasite kullanım oranındaki (KKO) gelişmeler de büyüme verileri ile uyumludur. Mevsimsellik ve takvim etkisinden arındırılmış sanayi üretim ve KKO endeksi 2011 yılı başından bu yana ivme kaybetmektedir. KKO endeksi Kasım ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %1.4 değer kaybetmiştir. Bununla birlikte, KKO artışı son iki aydır negatif büyüme sergilemektedir. Küresel yavaşlama eğilimine bağlı olarak orta vadede sanayi üretimindeki ivme kaybı devam edebilecektir. Ancak, cari açıkla mücadele için ithal ikamesi girişimlerinin sanayi üretimini 2013 yılında canlandırabileceğini beklemekteyiz. Bu gelişme, büyüme rakamlarını olumlu etkileyebilecektir.

BRIC ülkeleri güçlü büyümesini sürdürürken, AB Resesyonda...

Küresel merkez bankalarının aldığı genişleme önlemlerine rağmen, özellikle AB ekonomisinde devam eden resesyon sebebiyle global ölçekte ekonomik yavaşlama devam etmektedir. En son açıklanan çeyrek dönemlik büyüme verilerine baktığımızda; BRIC ülkeleri, ABD ve Türkiye'de diğer ülkelere görece güçlü bir büyüme yaşanırken, AB ekonomisi küçülmektedir. Bölgede Almanya ve Fransa'da ise az da olsa pozitif bir büyüme eğilimi göze çarpmaktadır. Son verilere göre çeyrek dönemler itibarıyla yıldan yıla en hızlı büyüyen ülke %7.4 ile Çin iken, bunu %5.3'lük büyümeyle Hindistan izlemektedir. Rusya %2.9 ve Türkiye ise %1.6'lık büyümeyle bu ülkelerin ardında sıralanmaktadır. En yavaş büyüme ise %0.1 ile Japonya ve %0.2 ile Fransa'da gözlenmektedir. AB Bölgesi ve İngiltere'de ise sırasıyla %0.6 ve %0.1 oranında küçülme yaşanmıştır.

Türkiye, G-20 ülkeleri arasında kişi başına milli gelir bakımından 14. sırada...

G20 Ülkeleri	Satınalma Gücü Paritesine Göre Kişi başına Milli Gelir (dolar)
Amerika	48442
Kanada	40542
Avustralya	39466
Almanya	39413
İngiltere	36511
Avrupa Birliği	35393
Fransa	35196
Japonya	34278
İtalya	32569
Güney Kore	30205
S. Arabistan	24434
Rusya	21358
Arjantin	17674
Türkiye	16885
Meksika	15340
Brezilya	11719
Güney Afrika	11034
Çin	8442
Endonezya	4668
Hindistan	3649

Kaynak: Trading Economics

Son zamanlarda, ülkelerarası iç fiyat farklılıklarını hesaba katan satın alma gücü paritesine göre hesaplanan kişi başı milli gelir (KBG-SGP) rakamları daha sağlıklı bir karşılaştırma olanağı sunması bakımından sıkça kullanılmaktadır. Bu göstergeye göre G-20 ülkeleri sıralandığında Türkiye 14. sırada yer almaktadır. KBG-SGP'ye göre ortalama gelir düzeyinin en yüksek olduğu ülke, 48.000 doların üzerindeki değerle ABD'dir. Bu ülkeyi yaklaşık 40.500 dolar ile Kanada, 39.500 dolar ile Avustralya ve Almanya izlemektedir. Ortalama gelir düzeyinin en düşük olduğu ülkeler ise; yaklaşık 3.700 dolar ile Hindistan, 4.700 dolar ile Endonezya ve 8.500 dolar ile Çin'dir. Türkiye ekonomik büyümesi ile dikkat çekse de, daha yüksek bir gelir düzeyinin yakalanması için büyümenin sürdürülebilir olması önem arz etmektedir.

Yılın üçüncü çeyreğinde, AB bölgesindeki ekonomik yavaşlama ve TCMB'nin uyguladığı sıkılaştırıcı önlemlerin bir sonucu olarak özellikle hane halkı tüketimindeki azalmayla Türkiye ekonomisi büyüme hızının önemli ölçüde yavaşladığı gözlenmiştir. İç ve dış talepte yaşanan dengelenmenin ise devam ettiği gözlenmektedir. KKO oranındaki büyümenin Ekim ayında uzun bir aradan sonra negatife geçmesi ise bu dengelenmenin bir süre daha devam edeceğini göstermektedir. Çekirdek enflasyonun son bir yılın en düşüğüne gerilemesi TCMB'nin elini güçlendirmiştir. Buna bağlı olarak önümüzdeki dönemde TCMB'nin faiz indirimine gitmesi ve dolayısıyla orta vadede iç talebin tekrar ivme kazanması beklenebilecektir.